

BEHOV FOR KJØRETØY?

EN VEILEDER FOR DEG SOM VURDERER Å SØKE STØNAD TIL BIL ELLER UTSTYR I EGEN BIL

www.nav.no

Postadresse:
Postboks 2976, Sluppen
7438 Trondheim

Kontoradresse:
Bromstadveien 59
7047 Trondheim

Telefon: 73 84 86 00
Telefaks: 73 84 86 01
Teksttelefon: 73 84 87 84
Billedtelefon: 73 84 86 11

EN VEILEDER FOR DEG SOM VURDERER Å SØKE STØNAD TIL BIL ELLER UTSTYR I EGEN BIL

Har du varige funksjonsnedsettelse og har vansker med å komme deg ut, samt har problemer med å benytte kollektive transportmidler, kan du ha krav på stønad til bil gjennom folketrygden. Du har også muligheter til å søke om spesialtilpasning av bilen din slik at den fungerer godt for deg.

Veilederen er laget i samarbeid mellom Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Norges Handikapforbund, Trygdeetaten i Sør-Trøndelag (nå NAV Sør-Trøndelag) og kommunene Malvik og Trondheim. Den er ett av resultatene fra brukermedvirkningsprosjektet i 2005 ved NAV Hjelpemiddelsentral Sør-Trøndelag.

Veilederen skal være en hjelp til å orientere seg om muligheter, regelverk og saksgang. Innholdet er ikke uttømmende, men det ligger en oversikt over internett-adresser og telefonnummer bak i dokumentet som viser hvor mer informasjon kan hentes. Veilederen informerer om generelle rettigheter som gjelder for hele landet, men er spesifikk på saksgang og ansvarsfordeling i Sør-Trøndelag.

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
2	STØNAD TIL BIL GJENNOM NAV	5
3	TO TYPER STØTTE TIL BIL	5
4	INFORMASJON OM Å SØKE OM GRUPPE 1-BIL	6
	4.1 Søknad.....	6
	4.2 Vedtaksbrev og vilkår	7
	4.3 Valg av bil og bilutstyr.....	7
	4.4 Ekstraustyr.....	7
	4.5 Dette bør du tenke gjennom før du velger bil	8
	4.5.1 Adkomst	8
	4.5.2 Sittestilling	8
	4.5.3 Plass.....	8
	4.5.4 Varmeutstyr.....	8
	4.5.5 Betjening av knapper.....	9
	4.5.6 Kjøreteknisk utstyr	9
5	SPECIALUTSTYR TIL GRUPPE 1-BIL ELLER EGENFINANSIERT BIL	9
	5.1 Spesialutstyr	9
	5.2 Søknad spesialutstyr	10
	5.3 Vedtak/bestilling/reparasjon av spesialutstyr.....	11
6	INFORMASJON OM Å SØKE OM GRUPPE 2 -BIL	11
	6.1 Søknad.....	11
	6.2 Bilutprøving	12
	6.3 Hva dekker Folketrygden av bil, bilutstyr og ombygginger?.....	13
	6.4 Dette bør du tenke igjennom før utprøvingen:	14
	6.4.1 Hjelpemidler.....	14
	6.4.2 Adkomst inn i bilen	14
	6.4.3 Sittestilling.	14
	6.4.4 Kjøreteknisk utstyr	14
	6.5 Svar på vanlige spørsmål.....	15
	6.5.1 4-hjulstrekk?.....	15
	6.5.2 Får jeg dekt klimaanlegg?	15
	6.5.3 Hvilken motorstørrelse kan jeg få dekt?	15
	6.5.4 Hvor mange seter får jeg dekt?	15
	6.5.5 Rampe/seteheis/ rullestolheis – behov kontra løsninger.	15
	6.6 Hva som skjer etter utprøving av bil	16
	6.7 Konsekvensen av å gå inn med egne midler i bilsaken.....	17
	6.8 Endelig vedtak.....	17
	6.9 Bestilling	18
	6.10 Ombygging av bil.....	18
	6.11 Opplæring i bruk av utstyr	18
	6.12 Forsikring, registrering, gjeldsbrev, salgspant, overformynderi	19
	6.12.1 Forsikring	19

6.12.2	Registrering	19
6.12.3	Gjeldsbrev og salgspant	19
6.12.4	Overlevering av bil.....	20
6.12.5	Gjeldsoppgjør	20
6.12.6	Dine plikter.....	20
6.12.7	Reparasjon av spesialutstyr	20
7	KLAGE OG ANKEMULIGHETER.....	21
8	OM STØNAD TIL KJØREOPPLÆRING.....	21
9	OM GRUNNSTØNAD TIL TRANSPORT.....	22
10	KOMMUNIKASJON I BILSAKEN.....	22
11	ADRESSELISTE	24

1 INNLEDNING

Folketrygdloven gir muligheter for støtte til bil. Støtte til kjøp av bil deles i to grupper, gruppe I og gruppe II. Til Gruppe I får du støtte i form av et engangsbeløp som er gradert etter inntekt. Deretter kjøper søker bil på vanlig måte inkludert den økonomiske støtten fra folketrygden.

Stønad til Gruppe 2-bil gjennom NAV gir større begrensninger og muligheter. NAV blir en part som legger premisser for valg av bil. Det er kun biler som til enhver tid er godkjente av NAV-direktoratet som kan kjøpes og det er heller ikke fritt valg blant disse. Bilen kan derimot skreddersys etter den enkeltes behov. Innenfor disse rammene kan det være en utfordring for partene å finne en løsning som den enkelte blir fornøyd med.

Ansatte i NAV som skal hjelpe deg i denne prosessen, har et tredelt ansvar;

1. Bidra til å finne en løsning som er funksjonell for deg,
2. Forvalte felles midler best mulig
3. Skjønnsutøvelsen skal være mest mulig lik og rettferdig fra sak til sak.

Du kan påvirke din egen bilsak i stor grad gjennom å beskrive dine behov godt, og ved å være aktiv ved valg og prioriteringer som må gjøres.

Vi håper denne veilederen vil kunne hjelpe deg til å være aktiv bilkjøper i samarbeid med NAV.

2 STØNAD TIL BIL GJENNOM NAV

For at du skal få stønad til bil gjennom NAV er det i hovedsak 3 vilkår som må være oppfylt:

1. Du må ha en varig **funksjonsnedsettelse** som gjør at du ikke kan, eller har store vansker med å benytte offentlig transport. At det ikke går offentlig transport der du bor er ikke en grunn til å få stønad til bil. Funksjonsnedsettelsen må ha oppstått før du fylte 70 år.
2. Du må ha et **transportbehov** av et visst omfang som ikke kan dekkes på annen måte enn ved egen bil, f. eks ved transporttjeneste, eller drosje, eller ved hjelp av nærmeste familie.
3. Stønad til bil er også **økonomisk behovsprøvd**.
Du får ikke stønad til gruppe 1-bil hvis familieinntekten er over 6 G (1 Grunnbeløp = 62.892,- pr 1/5 2006) Hvis du har en bil som er nyere enn 11 år får du heller ikke stønad til gruppe 1-bil (8 år og i tillegg har kjørt 150.000 km for den som kjører til og fra jobb).

3 TO TYPER STØTTE TIL BIL

NAV skiller mellom 2 typer støtte til bil. Grovt sett skilles det mellom å ha en funksjonsnedsettelse som innebærer en viss gangfunksjon, og en funksjonsnedsettelse som innebærer å være rullestolbruker.

Gruppe 1.

Hvis du har gangfunksjon, kan du søke om et kontanttilskudd på inntil 140.900 (pr.2008) kr for å kjøpe bil selv.

Gruppe 2.

Hvis du er rullestolbruker og trenger heis eller rampe for å komme deg inn og ut av bilen, kan du søke om et rente- og avdragsfritt lån til bil. Egenandel kan være opptil 150.000 kr.

For gruppe 2- bil vil egenandelen bli 150.000 kr når familieinntekten er over 6G. Er inntekten under 3G kan du få dekt hele bilen. (Oppdatering – link til tilskudd). Hvis det er behov for to biler i familien pga arbeidsforhold, kan ektefellers inntekt halveres.

Du kan få stønad til kassebil (gruppe 2) med heis/rampe selv om du har en nyere personbil hvis du pga helseproblemer ikke kan bruke denne lenger.

Er du over 18 år regnes du som egen økonomisk enhet selv om du bor hos foreldrene dine. Da er det bare din inntekt som gjelder.

4 INFORMASJON OM Å SØKE OM GRUPPE 1-BIL

4.1 Søknad

Du skal ta kontakt med ditt lokale NAV-kontor for å få hjelp til å fylle ut søknaden best mulig. Det er et eget søknadsskjema som skal fylles ut. Legen din må fylle ut en egen side av søknadsskjemaet for medisinske opplysninger. Dette skjemaet etterspør opplysninger som er viktige i bilsaken og kan ikke erstattes med legeerklæringer som er gitt i andre sammenhenger.

Hvis du trenger hjelp til å vurdere riktige løsninger i forhold til din nåværende og eventuelle framtidige funksjon, kan du kontakte kommunehelsetjenesten eller hjelpemiddelsentralen for veiledning.

Ligningsattest for hele husstanden må være med for å få regnet ut stønadens størrelse. Det vil si at for myndige eller voksne søkere må egen og eventuell ektefelle/samboer med felles barn sin ligningsattest vedlegges. For barn må ligningsattest for den /de foreldrene barnet bor hos, vedlegges. Det er viktig at du legger ved ligningsattest – og ikke kopi av selvangivelse.

Kopi av førerkort til den som skal kjøre bilen må også legges ved søknaden. Når du skal opplyse om transportbehovet ditt er det viktig at du tar med alt – også steder du ikke kommer deg til i dag, men som du ville ha dratt til om du hadde bil. Transport til lege, sykehus og behandling er ikke alene grunn nok for å få bil, da dette kan dekkes etter andre regler.

Det er NAV Forvaltning Trondheim som behandler alle bilsaker i Sør-Trøndelag. De benevnes her som Bilkontoret. Saksbehandlerne ved Bilkontoret jobber fysisk ved Hjelpemiddelsentralen, samlokalisert med øvrige medarbeidere som arbeider med bil. Saksbehandlingstida varierer, men du skal få vedtak senest innen 4 mnd

Du kan søke om stønad inntil 6mnd etter at du har anskaffet deg en bil og få refundert det du eventuelt har krav på. Ved gjenanskaffelse av bil i gruppe 1 kan du søke 4 mnd før den gamle bilen er 11 eller 8 år.

Alle har rett til å fremme en søknad og få et skriftlig svar, men dersom inntekten din (eller familiens samlede inntekt) er høyere enn 6G og/eller bilen din er nyere enn 11 år, (8 år og minst 150.000,- kjørte km for bil brukes til og fra arbeid) vil du få avslag på tilskudd i gruppe 1.

4.2 Vedtaksbrev og vilkår

I det vedtaket du får tilsendt står det hvilket stønadsbeløp du får. Dette er utregnet av Bilkontoret ut fra de opplysninger de har fått.

Sammen med vedtaket får du tilsendt en bekreftelse til bilselger på hvilket stønadsbeløp du får og et gjeldsbrev som du må underskrive og returnere.

Du kan kjøpe hvilken bil du vil, ny eller brukt, og du har selv ansvar for at bilen passer til deg og for at du har bil i 11 år framover. Bilen må registreres på deg, og du har selv ansvar for å forsikre bilen og bestemmer selv hvilken forsikring du vil ha. Vær oppmerksom på at du ikke vil få nytt stønadsbeløp selv om bilen totalhavarerer.

Du kan bytte bil så ofte du vil i løpet av de 11 årene, men hvis du skal ha spesialutstyr i bilen er det lurt å legge i mer penger og kjøpe en bil som er så ny at den holder i 11 år. Kostnader med å flytte over spesialutstyr til en annen bil i 11-årsperioden må du dekke selv. Når underskrevet gjeldsbrev og kjøpekontrakt er returnert til Bilkontoret vil stønadsbeløpet bli betalt til bilselger.

Tilskuddet du får blir avskrevet med 1/22- del pr halvår og du har ingen gjeld til NAV etter 11 år. Du er forpliktet til å holde deg med bil i 11 år. Hvis du før 11 år har gått ikke har bil lenger må du si ifra til Nav-kontoret og det blir foretatt gjeldsoppgjør. Har du fått stønad til bil for å kjøre til og fra arbeid kan du søke om nytt tilskudd til bil etter 8 år hvis du har kjørt 150.000 km i løpet av disse 8 årene og bilen du har er eldre enn 8 år. Gjelden anses da som nedskrevet.

4.3 Valg av bil og bilutstyr

Du har selv ansvar for å kjøpe en bil som passer til deg, og tilskudd til bil og det du legger i av egne midler skal dekke utgiftene til bil med det ekstrautstyr du trenger. Har du behov for spesialutstyr kan du søke om dette.

4.4 Ekstrautstyr

er det som kan bestilles med en ny bil fra fabrikk. Eksempler på ekstrautstyr som du må betale selv er:

- Servostyring
- Automatgir
- Elektriske vindusheiser
- Sentrallås med fjernkontroll
- Cruisekontroll
- Klimaanlegg
- Et alminnelig godt bilsete

4.5 Dette bør du tenke gjennom før du velger bil

4.5.1 Adkomst

Klarer du å åpne og lukke bildøra?

Klarer du å komme deg inn og ut av bilen uten for store belastninger?

Vær oppmerksom på at det er svært få biler som har bred nok døråpning til å få satt inn et svingunderstell som svinger setet ut av bilen. Dette er særlig vanskelig på førerplass hvor rattet blir i veien. I de aller fleste tilfeller vil det være en bedre løsning å finne en bil som har høyt nok sete og god nok plass foran slik at du kan komme inn og ut uten sving på setet.

Det finnes for øvrig løse hjelpemidler som kan lette det å få svingt seg inn i setet: Autoslide eller dreiepute kan utprøves i samarbeid med kommunehelsetjenesten ved f.eks. ergoterapeut /fysioterapeut og kan søkes om til Hjelpemiddelsentralen som hjelpemiddel.

4.5.2 Sittestilling

Sitter du godt i setet? Har det tilstrekkelig innstillingsmuligheter? Gir setet deg god støtte for lårene?

Får du passe avstand til ratt og pedaler samtidig? Trenger du ekstraustyr for å kunne få til dette?

Har du god sikt til alle kanter fra førerplass(hvis du skal kjøre selv)?

4.5.3 Plass

Er det god nok plass i bilen til alt du trenger å ha med deg?

Klarer du å åpne og lukke bagasjeluka?

Klarer du å løfte det du skal ha med deg ut og inn av bilen? Dersom dette er et problem kan montering av løftekran være et alternativ.

Vil det være plass til løftekran i bagasjerommet?

4.5.4 Varmeutstyr

Klarer du å skrape is av vinduene og børste snø av bilen om vinteren, eller må bilen utstyres med varmeutstyr?

4.5.5 Betjening av knapper

Kan du betjene lys, varme, vindusviskere? Er knappene gode å betjene? Er de innen rekkevidde?

4.5.6 Kjøreteknisk utstyr

Hvis du trenger kjøreteknisk utstyr (gass/brems/styring/signaler på spesialbrytere) utover det som kan kjøpes med bilen som automatgir og cruisekontroll blir saken sendt over til Nav Hjelpemiddelsentral Sør-Trøndelag. Nav Hjelpemiddelsentral har en del kjøreteknisk utstyr tilgjengelig og veileder i valg av utstyr.

Du skal ha opplæring i bruk av utstyret og Nav Hjelpemiddelsentral har samarbeid med KMS Trafikkskole som tar seg av opplæringen. Førerkortet skal påføres egne koder hvis du trenger spesialutstyr for å kjøre.

Du kan be om hjelp fra kommunehelsetjenesten – ved f. eks. ved ergoterapeut eller fysioterapeut for å gå igjennom hva du må tenke på ved valg av bil. De kan også hjelpe til med å søke om spesialutstyr til bilen. Ved behov for kjøreteknisk utstyr som ikke har kommet fram i bilsøknaden må du kontakte saksbehandler ved bilkontoret.

Det er ikke alt utstyr som lar seg montere i alle biler, og dette må avklares før du kjøper bil! Kommunehelsetjenesten eller Nav Hjelpemiddelsentral kan hjelpe deg med å avklare slike spørsmål i samarbeid med bilombyggerne.

5 SPESIALUTSTYR TIL GRUPPE 1-BIL ELLER EGENFINANSIERT BIL

5.1 Spesialutstyr

dekkes av NAV som eget tilskudd.

Dette må det søkes spesielt om og behovet for spesialutstyr må begrunnes ut fra at du har en funksjonshemming som gjør at du trenger det.

Eksempler på hjelpemidler i bil som det kan gis slik stønad til er :

- Rullestolkran
- Motorisert åpning/lukking av bakluke
- Varmeutstyr som går på strøm eller er drivstoffdrevet
- Utbygging av grep
- Startknapp
- Håndbetjening av gass/brems
- Elektrisk parkbrems
- Venstrebensgass

www.nav.no

Side 9

- Rattkule m/u bryterfunksjoner
- Ekstra letting av servo
- Dødvinkelspeil
- Rygge-tv
- Spesialsete

Lista er ikke uttømmende og det kan være lurt å innhente erfaring fra andre.

Spesialutstyr er i hovedreglen utstyr som ikke kan leveres fra bilfabrikk , f.eks håndbetjening av gass/brems, rullestolskran, baklukeåpner og lignende. Automatgir, elektriske vindusåpnere og cruisekontroll er eksempler på fabrikkmontert utstyr det ikke kan søkes om som spesialutstyr.

5.2 Søknad spesialutstyr

Spesialutstyr er ikke økonomisk behovsprøvd, men medisinsk/funksjonelt behovsprøvd på linje med hjelpemidler. Du må ha et varig helseproblem som gjør at du trenger spesialutstyret for å bruke bilen og dette må framgå av søknaden.

Du kan søke om spesialutstyr sammen med søknad om bil, eller bare søke om spesialutstyr hvis behovet for utstyr har oppstått etter at du fikk innvilget gruppe 1 bil, eller til den bilen du har fra før.

Det er ikke noe eget skjema om skal benyttes når du søker om spesialutstyr, men det er fint om du bruker et hjelpemiddelsøknadsskjema. Navn på legen din må oppgis, men det er ikke krav om uttalelse fra lege. Søknaden kan leveres til lokalt NAV-kontor eller sendes til Bilkontoret ved Nav Hjelpemiddelsentral.

Hvis du ikke vet hva du trenger og hva som kan gjøres på din bil kan ergoterapeut/fysioterapeut fra kommunen, eller rådgiverne ved Nav Hjelpemiddelsentral diskutere løsninger med deg eller bli med deg til en ombygger for å finne en løsning som du klarer å bruke og som kan bygges inn i bilen.

Det går raskest å få behandlet saken om det ligger med pristilbud fra bilombygger på det som skal gjøres. Ved større ombygginger skal det hentes inn konkurrerende tilbud på jobben. Kommunehelsestjenesten ved ergoterapeut/fysioterapeut eller Nav Hjelpemiddelsentral kan hjelpe til med tilbudsinnhenting. Du kan også velge å gjøre dette selv. I saker med kjøreteknisk utstyr vil Nav Hjelpemiddelsentral innhente tilbud på ombygging og legge dette videre til Bilkontoret som gjør vedtak.

Hvis du skal ha kjøreteknisk utstyr i bilen (f.eks håndbetjening av gass/brems, rattkule med brytere, venstrebensgass) vil du få veiledning fra Nav Hjelpemiddelsentral i valg av utstyr og opplæring i bruk av utstyret fra kjøreskole med spesialkompetanse.

Saksbehandlingstida er 4 mnd, men du kan forvente raskere svar hvis det er ferdig utredet hva du skal ha.

5.3 Vedtak/bestilling/reparasjon av spesialutstyr

Det står i vedtaket du får tilsendt hva du får tilskudd til, hvilken bilombygger som skal utføre jobben og at innkjøpsavdelinga ved Nav Hjelpemiddelsentral sender bestilling til bilombygger. Tilskuddet betales direkte til bilombygger etter at jobben er utført. Gjeldsbrev er ikke nødvendig hvis du setter fram krav på hjelpemiddelskjema.

Bilombyggeren tar kontakt med deg når de har fått bestillingen for å avtale tid for jobben.

Det er bare firma som har avtale med Rikstrygdeverket som kan foreta ombygginger på biler etter bestilling fra Nav Hjelpemiddelsentral.(se liste bak)

Utstyret skal vare i 11 år og overflytting til annen bil før det må dekkes av deg selv. Hvis du av helsemessige årsaker trenger annet utstyr eller utstyret er utslitt før det har gått 11 år kan du likevel få nytt tilskudd til spesialutstyr.

Reparasjon av spesialutstyret dekkes av trygden og du skal kontakte Bilkontoret ved Nav Hjelpemiddelsentral for å bestille reparasjon av utstyr. Det er bare firma som har avtale med Rikstrygdeverket som kan utføre slikt arbeid.

Utstyret skal leveres tilbake til trygden når det ikke lenger er i bruk. Om det er gammelt og ikke kan brukes på nytt blir det ikke demontert uten at du ber om det.

6 INFORMASJON OM Å SØKE OM GRUPPE 2 -BIL

6.1 Søknad

Du kan få informasjon og hjelp til utfylling av søknadsskjema ved lokalt Nav-kontor eller ved Nav Hjelpemiddelsentral hvor saksbehandlere fra Bilkontoret er tilstede. Ved Nav Hjelpemiddelsentral kan du også treffe de som skal anbefale bil og bilutstyr. Full utredning av hva du trenger taes etter at det er avgjort om du får stønad til bil, men noe informasjon om hva som finnes av alternative løsninger kan du få ved først møte.

Du må avtale tid på forhånd. For å få en timeavtale kan du ringe til : Bilkontoret ved Hjelpemiddelsentralen eller du kan få lokalt Nav-kontor til å ordne det for deg.

Legen din må fylle ut en egen side av søknadsskjemaet for medisinske opplysninger. Dette skjemaet etterspør opplysninger som er viktige i bilsaken og kan ikke erstattes med legeerklæringer som er gitt i andre sammenhenger.

Ligningsattest for hele husstanden må være med for å få regnet ut stønadens størrelse. Det vil si at for myndige eller voksne søkere må egen og eventuell ektefelle/samboer med felles barn sin ligningsattest vedlegges. For barn må ligningsattest for den /de foreldrene barnet bor hos vedlegges.

Kopi av førerkort til den som skal kjøre bilen må også legges ved søknaden. Når du skal opplyse om transportbehovet ditt er det viktig at du tar med alt – også steder du ikke kommer deg til i dag, men som du ville ha dratt til om du hadde bil. Transport til lege, sykehus og behandling er ikke alene grunn nok for å få bil, da dette kan dekkes etter andre regler i Folketrygden. Dette transportbehovet vil derfor ikke komme med i vurdering om du har tilstrekkelig transportbehov.

Det er Bilkontoret lokalisert ved Hjelpemiddelsentral som behandler alle bilsaker i Sør-Trøndelag. Saksbehandlingstida varierer, men normtida som er satt av Rikstrykdeverket er 8 mnd .

Hvis du har kontakt med ergoterapeut eller fysioterapeut i kommunen kan en funksjonsbeskrivelse fra dem gi gode opplysninger for behandling av søknaden, men det er ikke et krav at dette skal være med.

Legen din må fylle ut en egen side av søknadsskjemaet for medisinske opplysninger. Dette skjemaet etterspør opplysninger som er viktige i bilsaken og kan ikke erstattes med legeerklæringer som er gitt i andre sammenhenger.

Du får i første omgang tilsendt brev om at du fyller vilkårene for å få stønad til bil og hvor stor egenandelen blir. Du får også tilsendt en timeavtale ved HMS for utprøving av bil og bilutstyr. Du får navn og telefonnr til den saksbehandleren ved Bilkontoret som skal være din kontaktperson gjennom hele bilsaken. Kontaktpersonen skal vite hvor saken din til enhver tid står og sammen med teamet på Nav Hjelpemiddelsentral følge saken fram til bilen er levert og fungerer som den skal. Hvis du har bil gjennom Folketrygden fra før får du også tilsendt rekvisisjon til NAF-test av den gamle bilen. NAF-testen er nødvendig for å få tatt gjeldsoppgjør på den gamle bilen før ny bil utleveres. Hvis gammelbilen er dårlig vedlikeholdt kan du bli belastet med reparasjonsutgifter som må betales inn til Folketrygden før ny bil utleveres.

6.2 Bilutprøving

Når du har fått vedtak om stønad til gruppe 2 bil blir du innkalt til møte til Nav Hjelpemiddelsentral for bilutprøving for å bestemme type bil og bilutstyr.

Utprøving av bil foregår i bilhallen ved Nav Hjelpemiddelsentral S-T. I tilknytning til bilhallen er det et eget møterom og det er demonstrasjonsbiler med rampe /heis, seter og noe kjøreteknisk utstyr utstilt slik at du får prøvd det meste i praksis.

Det er en fordel om du har med deg ergoterapeut/ fysioterapeut fra kommunehelsetjenesten som kjenner deg. Du har selv ansvar for å varsle disse om tidspunkt for utprøving. For øvrig kan du ta med deg hvem du vil.

Du bør tenke igjennom hva du har behov for før du kommer og diskutere det med helsepersonell som kjenner deg fra kommunen, og/eller med dem du velger å ta med deg til utprøvingen. Det er en fordel om du skriver ned spørsmål du har på forhånd og lager en liste over utstyr du mener må være med på bilen.

6.3 Hva dekker Folketrygden av bil, bilutstyr og ombygginger?

Folketrygden dekker den rimeligste bilen og det rimeligste utstyret som er nødvendig for at du skal kunne bruke bilen. Hvis det finnes en nyere brukt bil som har kommet inn til Nav Hjelpemiddelsentral kan du også bli anbefalt denne.

Ekstrautstyr (dvs. ekstra utstyr som kan bestilles fra bilfabrikken) som ikke kan begrunnes med at det kompenserer for et helseproblem dekkes ikke.

De ansatte på Nav Hjelpemiddelsentral har retningslinjer for hva som kan anbefales og diskuterer dette jevnlig med saksbehandlerne ved Bilkontoret. Når det er tvil om hva som kan dekkes blir det diskutert med andre fylker for å sikre mest mulig lik skjønnsvurdering i alle fylker.

Det må velges en bil blant de bilene som Rikstrygdeverket har forhandlet frem priser på. Det kan være forskjell på disse bilene og standardbilene. Du kan ikke regne med at det er full overensstemmelse mellom hva som står oppført som standardutstyr og ekstrautstyr i brosjyrer og på internett og hva som leveres på de prisforhandlede bilene. Bilforhandlerne som er listet opp lenger bak kan gi deg informasjonsmateriell om dette.

I 2006 er dette de prisforhandlede bilene:

- Kassebilene fra Volkswagen. Mest brukt av disse er VW Caravelle. Den leveres i 2 lengder og kan leveres m/u automatgir.
- Kassebilene fra Mercedes. Mest brukt er Vito og Sprinter som begge finnes i ulike lengder m/u automatgir.
- Chrysler (brukes sjelden pga høy pris)
- Renault Master, leveres med manuelt gir.

6.4 Dette bør du tenke igjennom før utprøvingen:

6.4.1 Hjelpemidler

Hvilke hjelpemidler skal fraktes i bilen – nå og 11 år fram i tid?

Skal hjelpemidlene fraktes av deg alene eller kan de løftes /heises inn i bilen og festes av andre ? Hva klarer du hvis du skal sikre hjelpemidlene selv ?

6.4.2 Adkomst inn i bilen

Det finnes ulike løsninger på hvordan man kommer seg inn i bilen. Det er viktig å tenke igjennom hvordan du skal komme deg inn, om du skal sitte i manuell eller el stol, eller om du å stolen skal komme inn hver for dere. Har du behov for å få med deg mer enn en stol samtidig?

Skal du sitte i stolen å kjøre eller flytte over til førersetet/passasjeret?

Topografien, dvs terrenget, der du bor, og på de stedene du skal parkere påvirker også valg av løsning.

6.4.3 Sittestilling.

Hva skal til for at du skal få en stabil og komfortabel sittestilling i bilen? Skal du kjøre fra elektrisk rullestol eller skal du flytte deg over til eget bilsete? Hvordan flytter du deg fra stol til sete hvis det er aktuelt? Her må det også tenkes 11 år frem i tid, i forhold til funksjon.

6.4.4 Kjøreteknisk utstyr

Det du må tenke igjennom før du kommer er hvilke bevegelser du best kan benytte til å styre bilen, gasse, bremse og betjene brytere.

Nav Hjelpemiddelsentral har det mest brukte utstyret tilgjengelig for utprøving. Du får ikke kjørt med utstyret, men får kjent på det og prøvd de bevegelser som kreves for å bruke det.

Det kan bli nødvendig å ta en ekstra runde for utprøving av kjøreteknisk utstyr med lån av biler og prøvekjøring sammen med kjørelærer.

Hvis du trenger spesialstyring vil det bli sett på sammen med Landsdekkende Bilsenter i Oslo.

Det er ikke alle som kommer i mål med valg av bil og utstyr ved første utprøving, og det er lov til å ta betenkningstid etter utprøvingen før endelige valg blir gjort.

Ved uenighet om hva som skal dekkes av trygden kan avgjørelsen ankes på linje med andre vedtak i trygden.

6.5 Svar på vanlige spørsmål

6.5.1 4-hjulstrekk?

Stønad til 4-hjulstrekk gis som regel ikke. Unntak kan gjøres hvis du bor svært bratt og værutsatt til slik at framkommeligheten er svært dårlig i lengre perioder av året. Du må også være avhengig av å måtte ut i all slags vær og på alt slags føre for å få dekt 4-hjulstrekk. Dokumentasjon fra teknisk etat i kommunen om veiforhold og brøyting/strøing må innhentes for å få dekt 4-hjulstrekk.

Abs-bremser , traksjonskontroll og stabiliseringssystemer som gir bedre framkommelighet finnes på de prisforhandlede bilene.

6.5.2 Får jeg dekt klimaanlegg?

For å få dekket klimaanlegg må det legges ved spesiell dokumentasjon. Det må dokumenteres at du har problemer med temperaturregulering av kroppen eller at du av andre helsemessige årsaker ikke tåler varme. Denne dokumentasjonen ønskes fra spesialist – det vil i de fleste tilfeller si fra en nevrolog.

6.5.3 Hvilken motorstørrelse kan jeg få dekt?

NAV dekker rimeligste motor. Alle prisforhandlede biler har turbodieselmotor. Du kan velge å betale mellomlegget for større motor om du vil ha det av hensyn til kjøreglede og komfort.

6.5.4 Hvor mange seter får jeg dekt?

NAV dekker inntil 5 seter for deg og nærmeste familie. Vi kan ikke anbefale større bil eller flere seter selv om det er mange barn i familien. Det er mulighet for å kjøpe til ekstra seter selv hvis det blir plass til det.

6.5.5 Rampe/seteheis/ rullestolheis – behov kontra løsninger.

Rampe er en manuell driftssikker løsning som egner seg best når det kun er hjelpemidler som skal kjøres inn og ut av bilen. For påsitter som har motor på rullestolen kan rampe være et alternativ. For den som skal kjøre bil selv er det ikke aktuelt å velge rampe da den ikke er automatisert, og det er også for tungt å kjøre inn voksne personer i manuell rullestol opp en rampe.

Seteheis er et godt hjelpemiddel for utvendig overflytting for den som skal sitte på i bilen. Benyttes ofte samtidig med rampe.

Rullestolheis er nødvendig for alle som skal kjøre selv og også for mange voksne som skal sitte på i bil. Hvor passer det best å plassere heisen – i sidedøra eller i

bakluka? Du må tenke igjennom hvor du skal parkere både hjemme og andre steder. Ta gjerne med tegning med mål på parkeringsplass/garasje/porthøyde. Innvendig plass i bilen, behov for størrelse på heisplattform og mulighet for sikring av rullestol inne i bilen er andre hensyn som må tas ved valg av heis og heisplassering.

De ulike heisene tar ulike typer rullestoler og har ulike fordeler /ulempere.

De 3 mest brukte heistypene er:

- **Bakmontert** heis hvor plattformen deler seg horisontalt slik at det blir sikt ut gjennom bakluka. Fordeler: Stor heisplattform med plass til de største elektriske rullestoler og også til de minste elektriske scooterne. Bakmontert heis er lettest å parkere med og slå ut de fleste steder. Bakmontert heis gir også færrest begrensninger med hensyn til hvilke stoler som kan sikres med elektrisk feste.
Ulemper: tar plass inne i bilen og kan gi økt støy, bagasje som stropes bak rullestolbruker må ut før rullestolbruker kan kjøre ut.
- **Sidemontert** heis inne i bilen hvor påkjøring skjer langs bilen og hvor heisen svinges inn i bilen og lagres bak passasjerstet. Fordeler: krever liten plass for av og påkjøring. Ulemper: legger begrensninger på tilgang til og reguleringsmuligheter på passasjerplass foran. Kan gi økt støy.
- **Sidemontert** heis som ligger under bilen. Fordeler: tar ikke plass inne i bilen eller gir økt støy. Ulemper: senker bakkeklaring på bilen, krever stor plass ved siden av bilen for av- og påkjøring, det er begrensninger på hvilke stoler som kan sikres med elektrisk feste på tvers i bilen hvis du flytter deg over til førersetet.

Ved behov for bil med heis er det viktig at den rullestolen som skal brukes er med til utprøvingen. Dørhøyde og takhøyde er ofte et kritisk punkt som må prøves ut i praksis.

6.6 Hva som skjer etter utprøving av bil

Når det er avgjort hva du skal ha, innhenter Nav Hjelpemiddelsentral pristilbud på ombygging hos alle 3 ombyggere i Trondheim. De har 2 uker til å svare og Nav Hjelpemiddelsentral må gå igjennom anbudene og velge en ombygger. Dvs at det tar ca 4 uker fra utprøving og til valg av ombygger er gjort.

Pristilbud på bil skal også innhentes selv om bilene er ferdig prisforhandlet. Bilkontoret trenger et prisskjema for å få regnet ut stønaden rett. Før saken blir ferdigbehandlet må alt som skal bestilles av utstyr på bilen være avklart. Dette gjelder også utstyr som du selv har tenkt å kjøpe som tilleggsutstyr for egen regning.

Hvis du skal kjøpe tilleggsutstyr på bilen skal dette føres opp på prisskjema og merkes med privat. Hvis du vil kjøpe en dyrere bil enn det trygden dekker skal du skaffe to prisskjema – ett på den bilen trygden dekker og ett på den bilen du vil kjøpe deg opp til. Alle detaljer som lakkfarge og lignende skal være avgjort iløpet av de 4 ukene som går med til anbudsinnhenting på ombyggingen. Grunnen til at dette må være helt klart er at trygden legger ut for din egenandel til bilforhandler når bilen kommer til Norge og krever den inn av deg når bilen er klar for utlevering.

Hvis du skal ha mye ekstra tilleggsutstyr på bilen som du skal betale selv, vil det være ryddigst og mest oversiktlig for deg at du innhenter prisskjema på bilen.

Hvis alt er klart etter bilutprøving kan HMS hente inn dette hvis du ikke vil gjøre det selv.

6.7 Konsekvensen av å gå inn med egne midler i bilsaken

Både egenandelen som det er utregnet at du må betale og det du velger å legge til for å kjøpe ekstra utstyr på bilen blir nedskrevet først på bilens verdi. NAV sitter alltid igjen med pant i bilen for trygdens andel.

6.8 Endelig vedtak

Når både pristilbud på bil og ombygging er klart blir disse lagt over til saksbehandler ved Bilkontoret (din kontaktperson i saken) sammen med en begrunnelse for valg av bil og bilutstyr.

Saksbehandleren regner ut hva du skal betale i egenandel og hva som er trygdens andel og er den som gjør vedtak i saken.

Sammen med vedtaket får du kopi av begrunnelse og av pristilbud.

Du får også tilsendt et akseptbrev som må underskrives og returneres før bil og ombygging blir bestilt.

Saksbehandlingstida på gruppe 2-biler er inntil 8 mnd ferdig utredet med hvilken bil og hvilket utstyr du skal ha. De fleste saker går raskere og noen bruker lenger tid. Jo bedre opplyst en søknad er, jo raskere går det.

Ved gjenanskaffelse kan du søke 8 mnd før den gamle bilen blir 11 eller 8 år.

6.9 Bestilling

gjøres samtidig for bil og ombygging av innkjøper ved Nav Hjelpemiddelsentral etter at de har fått beskjed fra din saksbehandler om at akseptbrevet er returnert og at de pristilbud som ligger i saken er riktige.

Bilimportør og billeverandør får beskjed om hvilken ombygger som skal motta bilen for ombygging og varsler ombygger om når bilen forventes klar for levering. Dette kommer fram på de produksjonslister som bilombyggeren sender til Nav Hjelpemiddelsentralen og til Bilkontoret slik at de vil være orientert om når bilen din er klar til bygging.

Leveringstid på bil varierer, men er vanligvis 2-3 mnd.

6.10 Ombygging av bil

Det kan være ventetid til bilombygger før de kan begynne på din bil. Når gulv er lagt og heis er montert i bilen må du komme til utprøving hos bilombygger for at de skal få plassert utstyr som må tilpasses til deg. Nav Hjelpemiddelsentralen skal være med på utprøvingen.

Hvis bilen skal tilpasses med kjøreteknisk utstyr må du regne med flere utprøvinger underveis og kjørelærer vil også bli involvert i plassering av kjøreteknisk utstyr.

Hvis det dukker opp nye behov underveis i byggeperioden kan Nav Hjelpemiddelsentral avtale endringer på bygget.

Hvis du ønsker endringer som de ansatte ved Nav Hjelpemiddelsentral og Bilkontoret ikke finner dekning for kan du anke denne avgjørelsen som alle andre vedtak.

Når bilen er ferdig bygd viser ombyggeren bilen ved Trafikkstasjonen og får bilen godkjent påført med endringer i vognkortet. Deretter skal bilen tilbake til bilforhandler for vask og klargjøring.

6.11 Opplæring i bruk av utstyr

For å få fullt utbytte av bilen er det viktig at du får god opplæring slik at du blir trygg på å bruke den. KMS Trafikkskole står for opplæring i bruk av kjøreteknisk utstyr og samarbeider med Trafikkstasjonen om å endre koder i førerkort der det skal gjøres. De gir også tilbakemeldinger til Nav Hjelpemiddelsentral om ting som bør endres for at førermiljøet skal være godt nok tilpasset.

Ombyggeren skal lære deg hvordan annet utstyr de har satt inn betjenes og det skal ligge bruksanvisning på alt utstyr i egen mappe i bilen.

Bilforhandleren skal gi opplæring i bruk av utstyr som er levert fra fabrikk på lik linje med andre biler de selger.

Hvis opplæring i bruk av utstyr er mangelfull skal du kontakte Nav Hjelpemiddelsentralen/ Bilkontoret om dette.

6.12 Forsikring, registrering, gjeldsbrev, salgspant, overformynderi

6.12.1 Forsikring

For å få bilen registrert må den forsikres. Registrering blir gjort av bilforhandler når bilen kommer til Norge. Bilen må registreres for å få den tinglyst i Brønnøysundregisteret og for at bilforhandleren skal få oppgjør for bilen. Etter at bilen er registrert blir skiltene innlevert igjen fram til bilen er klar for overlevering slik at du slipper å betale forsikring for den tida bilen står til ombyggen.

Du må selv ordne med forsikring når bilen er ferdig. Bilen skal fullkaskoforsikres uten forhøyet egenandel og med 3. manninteresse til NAV. Et eventuelt forsikringsoppgjør vil bli utbetalt til NAV og du må søke om ny bil og ny stønadsutmåling hvis bilen totalhavarerer. Forsikringen på disse bilene er kostbare, og det lønner seg å ta en ringerunde for å få flere pristilbud.

Kopi av forsikringsavtalen skal sendes til kontaktperson ved Bilkontoret. Vær også nøye med å gi beskjed hvis forsikringen ikke lenger er gyldig. Det er også viktig at du gir beskjed til Bilkontoret hvis du skifter forsikringssselskap. Sørg da for at ny forsikringsattest blir oversendt Bilkontoret. Det blir brukt mye nødvendig tid til å innhente dette for saksbehandlerne på Bilkontoret.

6.12.2 Registrering

Bilen skal være registrert på den som har fått stønad til bil. Dette gjelder også barn under 18 år. Registreringsavgift og årsavgift for 1. år inngår i bilprisen.

6.12.3 Gjeldsbrev og salgspant

sendes til deg for underskrift etter at bilen er registrert. Dette skal returneres til kontaktpersonen ved Bilkontoret som sørger for at Navs pant i bilen blir registrert i Brønnøysundregistrene. For alle under 18 år og for alle som har hjelpeverge må salgspant og gjeldsbrev også godkjennes av overformynderiet. Alle disse papirene må være i orden og alle egenandeler må være innbetalt før bilen blir overlevert. Eventuelt gjeldsoppgjør på gammel trygdebil skal også være oppgjort.

6.12.4 Overlevering av bil

Når bilen er ferdigbygd og klargjort og alle papirer er i orden og opplæring er ivaretatt blir bilen utlevert. Det er kontaktpersonen som gir klarsignal for utlevering av bil. Overlevering skjer enten hos bilforhandler, bilombygger eller ved NAV Hjelpemiddelsentral. Hvis du har en gammel trygdebil skal den innleveres når du henter ut den nye, men gjeldsoppgjør på denne bilen må være gjort i forkant. Hvis du oppdager ting som ikke fungerer etter overlevering skal du kontakte Nav Hjelpemiddelsentral eller kontaktpersonen ved Bilkontoret. Til orientering er det vanlig at biler overleveres med minimum av bensin, spyleveske mv.

6.12.5 Gjeldsoppgjør

Gjeldsoppgjør blir foretatt når bilen blir innlevert eller kjøpt ut. Hvis bilen er dårlig vedlikeholdt kan du bli krevd for reparasjonsutgifter. Ved gjeldsoppgjør skal bilen innleveres til Nav Hjelpemiddelsentral eller du kan velge å kjøpe den ut hvis den er over 5 år gammel og ikke kan brukes på nytt. Hvis du faller ifra blir det foretatt gjeldsoppgjør på bilen. Det samme gjelder hvis du velger å levere inn bilen selv eller om Nav krever bilen innlevert pga mislighold. (se dine plikter). Når gjeldsoppgjør er foretatt blir gjeld og salgspant slettet. (takst kan ikke være eldre enn 3 måneder)

6.12.6 Dine plikter

Du må holde bilen forsikret i hele bruksperioden med full kasko uten forhøyet egenandel. Du må betale årsavgift på bilen etter første år.

Du må følge anbefalt service og vedlikehold fra billeverandør og betale alle reparasjoner på selve bilen når garantiperioden er utløpt. Bilen skal ikke benyttes til andre formål enn det den er gitt til. Dvs at du ikke kan låne bort bilen til andre uten at du selv er med eller uten at de gjør ærender for deg. Foreldre til barn som har fått bilstønad kan ikke benytte bilen i næringsvirksomhet.

6.12.7 Reparasjon av spesialutstyr

NAV er ansvarlig for reparasjoner av spesialutstyret. I noen tilfeller kan det være gjort endringer på bilen som gjør at trygden også er ansvarlig for reparasjon av vanlig bilutstyr f.eks eksosanlegg som er ombygd i forbindelse med montering av heis eller senking av bil. Dette vil fremgå av vedlegg til vognkortet.

Du skal ta kontakt med Bilkontoret ved behov for reparasjon av spesialutstyr. Bilkontoret samarbeider med teknikere ved Nav Hjelpemiddelsentral når det er behov for det.

Utstyr som er bestilt med bilen fra fabrikk må du dekke reparasjonsutgifter på selv. Dette gjelder også for utstyr som er kjøpt fordi du må ha det av funksjonelle årsaker f,eks automatgir, hjelpegass, klimaanlegg, drivstoffvarmere.

KLAGE OG ANKEMULIGHETER

Det er Bilkontoret som gjør alle vedtak i bilsaker.

Disse vedtakene kan du klage på :

- vedtak om stønad til gruppe 1-bil
- vedtak om stønad til gruppe 2-bil
- vedtak om spesialutstyr/ombygging
- vedtak om kjøreopplæring
- vedtak om gjeldsoppgjør

Du skal sende klagen til Bilkontoret eller til lokalt Nav-kontor. Det er bare du selv (eller hjelpeverge/foreldre) som kan klage.

Fristen for å klage er 6 uker. Etter det må du levere en ny søknad for å få en ny vurdering. Bilkontoret går igjennom saken på nytt og kan gjøre om vedtaket. Hvis de ikke gjør om vedtaket sender de deg et nytt brev (klageskriv), og du har 3 uker på deg til å komme med flere opplysninger i saken.

Etter 3 uker sendes saken over til Klage – og ankeenheden. De kan enten gi Bilkontoret beskjed om å behandle saken på nytt, gjøre om Bilkontorets vedtak eller stadfeste Bilkontorets vedtak. Hvis du klager videre på Klage – og ankeenheden sitt vedtak har de mulighet til å gjøre om vedtaket eller sende saken videre til Trygderetten. Trygderetten er siste instans, men det er mulig å få lagmannsretten til å vurdere lovligheten av et vedtak.

7 OM STØNAD TIL KJØREOPPLÆRING

For å få stønad til føreropplæring må du fylle vilkårene for å få stønad til bil, dvs at du må ha en varig funksjonsnedsettelse som gjør at du ikke kan benytte offentlig transport, og du må ha et transportbehov som ikke kan dekkes på andre måter. Stønad til føreropplæring er økonomisk behovsprøvd på samme måte som stønad til bil. Hvis familieinntekten er over 6G får du ikke stønad til føreropplæring. Har du inntekt under dette får du helt eller delvis dekt føreropplæring. Egenandel regnes ut av Bilkontoret.

For barn under 18 år er det foreldrenes inntekt stønaden regnes ut fra. Når du har fylt 18 år er det bare din egen inntekt som teller selv om du fortsatt bor hos foreldrene dine.

I noen tilfeller kan et annet familiemedlem (ektefelle/samboer/foreldre) enn den som er funksjonshemmet få stønad til føreropplæring. Dette gjelder når du av medisinske årsaker ikke kan kjøre bil selv eller er for ung til å kjøre bil.

Søknad om stønad til føreropplæring leveres på lokalt Nav-kontor og behandles ved Bilkontoret. Ligningsattest og medisinske opplysninger må være med i saken.

Opplæring i bruk av kjøreteknisk utstyr f.eks håndbetjening av gass/brems, rattkule m/brytere eller lignende er ikke økonomisk behovsprøvd og er noe som alle som får ombygd bil med nytt utstyr for å føre bilen skal ha. Du trenger ikke søke spesielt om dette da det følger automatisk av vedtak på kjøreteknisk utstyr.

8 OM GRUNNSTØNAD TIL TRANSPORT

Grunnstønad til transport er et månedlig kontantbeløp som kan gis hvis du pga funksjonshemming har økte transportutgifter. Sammen med søknad om stønad til bil kan du søke om grunnstønad til drift av bilen og eventuelt grunnstønad til transport. Dette behandles av Nav Forvaltning Trondheim (de som bor i Trondheim) og Nav Forvaltning Orkdal. (De øvrige kommunene)

Dersom du ikke søker om bil, men har store transportutgifter pga funksjonshemming kan du søke om grunnstønad til transport. Dette behandles også av Nav Forvaltning Trondheim og Orkdal.

9 KOMMUNIKASJON I BILSAKEN

Som oftest går det greit å enes om en god løsning, men i noen saker kan det også oppstå uenighet om hva som er "rimeligste, hensiktsmessige løsning". Personlige ønsker og NAVs rammer stemmer ikke overens.

Det er ofte mange parter involvert i en bilsak i tillegg til deg selv; kommunehelsetjeneste, bilselger, bilombyggere, Nav-kontor, Nav hjelpemiddelsentral for å nevne noen, og informasjonsflyten kan gå i stå.

Gjennom et samarbeid mellom forskjellige brukerorganisasjoner og Nav hjelpemiddelsentral har vi utarbeidet følgende tips som kan være nyttige å ta med seg på veien :

- **Sett deg godt inn i rettigheter og plikter – gjerne før du søker – les blant annet denne veilederen nøye.** Dette vil føre til bedre innsikt i hva som forventes av deg, og hva du kan forvente av de andre impliserte. I tillegg vil samme type kunnskap hos alle impliserte gi større likevekt og felles utgangspunkt.
- **Forsikre deg om at du har oppfattet riktig – spør.** Det er mange fallgruver i kommunikasjon mellom mennesker – og mange muligheter til misforståelser – alle forstår ut fra egne referanser og oppfatning av det som blir sagt. For å sikre seg best mulig om at det er en felles forståelse mellom deg og samtalepartneren

så still gjerne følgende spørsmål: ”Jeg oppfatter at du har sagt, har jeg oppfattet riktig?”

- **Ta gjerne med noen til alle møter/utprøvinger som du kan diskutere med i forkant og etterkant.** Ofte er det lurt å ha noen som har deltatt i situasjonen å diskutere med – en som ikke har deltatt har ikke opplevd det samme som du, og vil derfor bare kunne komme med synspunkt ut fra din framstilling. Det kan også være greit å være flere til å huske å ta opp ting som ble diskutert i forkant.
- **Ta kontakt med den kontaktpersonen** du har fått tildelt dersom du lurer på hvor langt saken er kommet eller det er avvik på den tidsplanen som har blitt skissert.
- **Les alle vedtak du får tilsendt nøye og se over pristilbud på bil og ombygging før du returnerer akseptbrevet!**
- **Gjensidig respekt.** Bidra til at alle møter har en hyggelig og saklig tone hvor alle blir møtt med respekt.
- **Dersom du og fagpersonene ikke klarer å snakke sammen.** Selv om dere har felles mål – å skaffe en funksjonell løsning innenfor de gitte rammene – kan det skje at samarbeidet blir vanskelig. Dersom en eller begge de involverte parter opplever det slik, kan det være en løsning å:
 1. Ta kontakt med en overordnet og be om at dere legger fram saken for vedkommende
 2. Ta kontakt med din brukerorganisasjon og legg fram saken, eventuelt be om at en fra organisasjonen deltar i neste møte
 3. Be om at saken diskuteres på overordnet nivå – ledelsen på Nav hjelpemiddelsentral og en representant for din brukerorganisasjon

10 ADRESSELISTE

Bilkontoret :

Oppgi fødselsnummer for å bli satt over til rett saksbehandler

Tlf til sentralbord : 73 84 86 00

Adresse : Nav Forvaltning Trondheim, Bilkontoret , Pb 2976 Sluppen , 7438 Trondheim

Hjelpemiddelsentralen :

Tlf til sentralbord :73 84 86 00

Adresse :Postboks 2976 , Sluppen , 7438 Trondheim

e-post: hms.sor-trondelag@NAV.no

Bilombyggerne i Trondheim :

Handicare Auto

Nordslettveien 4

Postboks 3656 , 7431 Trondheim

Tlf 73963223/95152200

Fax : 73963221

e-post : Asbjorn.Egeland@handicare.no

internettadresse : www.handicare.no/auto

Handi Norge

Bromstadveien 57 , 7047 Trondheim

Tlf 73847700 /98235744

Fax : 73847701

e-post : rune.skogstad@handi.no

internettadresse : www.handi.no

Norservice Bil

Jarleveien 12 , 7005 Trondheim

Tlf :73880808

Fax : 73880804

Vakttelefon for ombygde biler etter kl 16 : 99041661

e-post : bil@norservice.no

internettadresse : www.norservicebil.no

Oversikt over forhandlerne av prisforhandlede biler i Sør –Trøndelag :

Mercedes :

Motor-Trade AS , Sundlandveien 2 , 7032 Trondheim

Postboks 1641 Nardo , 7430 Trondheim

Tlf: 73820100

Fax 73820051

Kontaktperson Bjørn Håkon Elnan :73820126

E-post : bhe@motortrade.noInternettadresse : www.mercede-benz.no

Volkswagen :

Møller Trondheim AS , Ingvald Ystgaards vei 19 , 7489 Trondheim

Tlf:24031700

Fax24031790

Kontaktperson Ernst Robert Øiangen 24031758/99493973

e-post :ernst.robert.oyangen@moller.no

internettadresse :www.moller-trondheim.no

Orkdal Bil AS

Bårdshaug Vest , 7300 Orkanger

Kontaktperson Brage Almli

Tlf 72471102/91189152

e-post : brage.almli@moller.no

avd.Bjugn

Botngård , 7160 Bjugn

Kontaktperson :Asbjørn Bjørklund

Tlf 72520533/92026097

e-post :asbjorn.bjorklund@moller.no

Chrysler :

Nardo Bil AS

Tungaveien 2 , postboks 6013 Sluppen ,7434 Trondheim

Tlf 73894300

e-post .post@nardobil.no

internettadresse :www.nardobil.no

KMS Trafikkskole

Bratsbergv.13 ,7037 Trondheim

Tlf 73957380

Fax :73957382

e-post :K-tra-as@online.no

internettadresse :www.kms-trafikkskole.no

Oversikt over noen brukerorganisasjonene i S-T

Norges Handikapforbund avd Trøndelag

Kvenildmyra 4 , 7072 Heimdal

Tlf: 72900720

Fax:

72900729

e-post :nhf.troendelag@nhf.no

internettadresse : www.nhf.no/troendelag

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Sør-Trøndelag

Postboks 2519 , 7413 Trondheim

Fjordgata 25

Tlf 73502130

Fax 73503938

E-post : ffo.sortrondelag@c2i-net

Internettadresse :www.ffa.no

Andre aktuelle nettadresser :

NAV.no>helse/sykdom>hjelpemidler>for voksne>hjem>bilstønad

NAV.no>helse/sykdom>hjelpemidler>landsdekkende bilsenter

www.handicapsiden.no/handicapbil_bilforhandlere/hovedside.htm